

Register op Kleio

Tijdschrift van de Vereniging van docenten in Geschiedenis en staatsinrichting in Nederland (VGN)
Jaargang 45/2004

nr / pag

nr / pag

ARTIKELEN

Petty Bange, 'Dulce bellum inexpertis'. Erasmus over oorlog en vrede	4	17
Steven Barnes, Completer dus beter? Op zoek naar de ideale mix van overzicht en diepte in de geschiedenisles	2	10
Marloes Beers, Ho's historische helden	8	22
Arend Jan Boekestijn, Van Monnet tot Hayek. De geschiedenis van de Europese eenwording, deel I - eind jaren veertig tot 1978: staatsinterventie of vrije markt?	3	6
Arend Jan Boekestijn, Van Monnet tot Hayek. De geschiedenis van de Europese eenwording, deel II - de jaren tachtig tot heden: de renaissance van de ideeën van Hayek	4	2
Stefan Boom, Van basisvorming naar onderbouw. Het rapport van de commissie-Meijerink	1	27
Stefan Boom, Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet. Structuurbegrippen in geschiedenisexamens - foto's, vragen en bronnen	3	18
Carla van Boxtel en Jannet van Drie, Historisch redeneren; verschillen tussen beginners en experts	1	8
Johan de Bruin, Stemmers en niet-stemmers. De verkiezingen voor het Europees Parlement van 1973 tot 1999	4	10
Piet Emmer, Arme geschiedenisleraar ... Geschiedenis en politieke correctheid	3	2
Tom van der Geugten, Strips in het geschiedenis- onderwijs. Soorten en de praktische toepassing ervan	5	8
Maria Grever en Kees Ribbens, De historische canon onder de loep	7	2
Martijn Icks, Een tweeduizend jaar oude zeepbel. Image building in het oude Rome	1	22
Stephan Klein, Vietnamsyndroom in beeld? Een didactische benadering van film en geschiedenis, met een lessuggestie bij een fragment uit de speelfilm 'Nixon'	8	25
Oscar Lanssen, Vijftig jaar na Brown versus Board of Education of Topeka. Amerika's strijd tegen (ver)zwarte scholen	1	15
Hugo Luijten, Bezoek aan de 'gehaktmolen'. Excursie met leerlingen naar het slagveld van Verdun	7	16
Pieter Meulendijks, Van Frans Indo-China naar twee Vietnams	8	10
Lieke Mijs en Theo van Zon, Mens en Maatschappij in de onderbouw. Geschiedenis in het leergebied	6	6
Jan van Oudheusden, Actief historisch denken. Kansen en valkuilen van activerend geschiedenis- onderwijs	6	10
Jan van Oudheusden, Van stofomschrijving CSE naar handig bruikbaar lesidee	8	2
Niek Pas, Het slijk van Solovskij. De moeilijke geschiedenis van een kloostereiland	2	16

Hans en Wouter Pols, Wordt geschiedenis ooit nog geschiedenis? Geschiedenis op de basisschool en daarna	7	8
Gonda Scheffel-Baars, 'Niet de schuld, wel de straf'. Kinderen van de 'foute kant'	2	22
Joop Walhain, 'Puff, the magic dragon'. De Vietnamese Rock Opera	8	36
Arie Wilschut, Pilotproject met een nieuw geschiedenisexamen	7	28

INTERVIEWS

Tineke en Kees Bogaerts, Geschiedenis en VMBO. WPS (Werkplekkenstructuur) op het Teylingen College	6	2
Kees Bogaerts en Huub Oattes, Lesgeven als wetenschap. Kleiogesprek met de medewerkers van het Instituut voor Geschiedenisdidactiek	1	2
Maria van Haperen en Tineke Bogaerts, 'Het is vaak een beetje metselen ...' Gesprek met Fred Marschall	5	2
Maria van Haperen en Tineke Bogaerts, Kleiogesprek met twee schrijvers van de Ronde Tafel: Martine Letterie en Arend van Dam	5	25
Joke Noordstrand, Een bevlogen schrijfster. Interview met Simone van der Vlucht	5	19
Jan van Oudheusden, Een prijs voor uw project: gesprek met Johannes Houwink ten Cate over de prijsvraag van het Centrum voor Holocaust- en Genocidestudies	6	16
Jan van Oudheusden, Onze man in Vietnam ... Oud-verslaggever Willebrord Nieuwenhuis blikt terug	8	18
Jan van Oudheusden, Van stofomschrijving CSE naar handig bruikbaar lesidee. Met o.a. een gesprek met Greetje de Vries van de stofomschrijvingscommissie 'Vietnam'	8	2
Hans Pols, 'ik dacht dat u met een Koreaanse terug zou komen dominee'. Gesprek met ds. J. Couvée, predikant in Korea	2	2
Hans Pols, Paul Teng, tekenaar van historische strips	5	14

MUSEUMNIEUWS

Kees Bogaerts, Zcala: Komen en gaan. 200 Jaar migratie in Den Haag	7	40
Tineke Bogaerts, Scheepvaartmuseum Amsterdam; 'De ontdekking van de wereld' en 'Ontdek het andere Suriname'	7	42
Maria van Haperen, Textielmuseum Tilburg; 'Hete harten, koele koppen'. Werken in de textiel van 1860 tot nu	1	32
Leo Saleminck, Een anti-oorlogsmuseum in een eeuw van oorlogen. Ernst Friedrich en zijn museum.	3	14

	nr / pag		nr / pag		
RECENSIE-ARTIKELEN					
<i>Boek van de maand</i>					
Hans Moors, Cultuurgeschiedenis	2	38	Jan van Oudheusden, Van stofomschrijving CSE naar handig bruikbaar lesidee	8	2
Bespreking van: Orlando Figes, Natasja's dans. Een culturele geschiedenis van Rusland.			Joop Walhain, 'Puff, the magic dragon'. De Vietnamese Rock Opera	8	36
Ger Jan Onrust, Profielwerkstuk over een bijzonder onderwerp: graffiti	6	24	CENTRAAL EXAMEN		
Bespreking van: Remko Koopman, Hein Sonnemans en Marcel van Tiggelen, Amsterdam Graffiti, the Battle of Waterloo. 25 Jaar graffiti historie op het Waterlooplein/mr. Visserplein.			<i>Algemeen</i>		
Jan van Oudheusden, Ieder zijn eigen Middeleeuwen	6	37	Stefan Boom, Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet.	3	18
Bespreking van het proefschrift van Ronald van Kesteren, Het verlangen naar de Middeleeuwen. De verbeelding van een historische passie.			Structuurbegrippen in geschiedenisexamens - foto's, vragen en bronnen		
Jan van Oudheusden, De geschiedenisleraar van Nederland	4	14	<i>2004</i>		
Bespreking van: Geert Mak, In Europa. Reizen door de twintigste eeuw.			Huib Kurstjens, Op zoek naar het wankele evenwicht tussen kennis en vaardigheden. De vmbo-examens van 2004	6	28
Jan van Oudheusden, Kansen en valkuilen van activerend geschiedenisonderwijs	6	10	Reinard Maarleveld, Examenchat geslaagd! Leerlingen konden vragen stellen aan docenten geschiedenis over de examenstof	5	45
Bespreking van Jan de Vries (red.), Actief historisch denken.			Hans Pols en Maria van Haperen, Het examen havo en vwo van 2004	5	40
Hans Pols, Bataven!	3	28	<i>2005</i>		
Bespreking van: Joost Roosendaal, Bataven! Nederlandse vluchtelingen in Frankrijk 1787-1795.			Het centraal schriftelijk examen VMBO: de kern- en verrijksdelen per leerweg	4	27
			Het examenprogramma VMBO voor 2005; aanvullende specificaties	7	21
			Stofomschrijving 'Dekolonisatie en Koude Oorlog in Vietnam'	4	43
LESMATERIAAL EN TIPS					
<i>Kleioskoop</i>					
Anton van Hooff, 'Troy'. Homeros is beter, maar de film is goed	5	31	VERSLAGEN		
Stephan Klein, Vietnamsyndroom in beeld? Een didactische benadering van film en geschiedenis, met een lessuggestie bij een fragment uit de speelfilm 'Nixon'	8	25	Albert van der Kaap ontvangt de Huib de Ruyterprijs (Jan van Oudheusden)	2	45
Jan van Oudheusden, Vietnam-oorlogsfilms van a tot z	8	31	'Geen dwangbuis maar kansen'. VMBO studiedag smaakt naar meer (Maria van Haperen)	4	23
Jan de Vries, En ... actie!! Actief kijken naar historische speelfilms: 'Daens'	5	34	Een land met veel gezichten. De VGN-reis naar Vietnam (Jef en Marleen van Riet)	7	24
			Onderwijsverslag 2002-2003 van de Inspectie van het Onderwijs (Commissie PaBo)	5	52
<i>Varia</i>					
Steven Barnes, Completer dus beter? Op zoek naar de ideale mix van overzicht en diepte in de geschiedenisles	2	10	BRIEVEN		
Tom van der Geugten, Strips in het geschiedenis- onderwijs.	5	8	Annemarie Broekhof, Bronnen en historische kennis	6	54
Soorten en de praktische toepassing ervan			Henk van Vessem, Vakantie - opruimen, overdenken	6	55
Martijn Icks, Een tweeduizend jaar oude zeepbel.	1	22	Wim de Vries, Met de loep op Lancashire	1	47
Imagebuilding in het oude Rome. Met lesmateriaal op de VGN-website			Chris Keuken, Reactie op Wim de Vries	1	48
Hugo Luijten, Bezoek aan de 'gehaktmolen'. Excursie met leerlingen naar het slagveld van Verdun	7	16	COLUMNS		
Jan van Oudheusden, Een prijs voor uw project. Leerlingen onderzoeken de relatie holocaust-genocides	6	16	Stefan Boom, Geschiedenis in het leergebied Mens en Maatschappij	7	44
			Saskia Brederveld, Leraar in aantocht	6	51
			Elsa van der Ham-van der Linden, Waar denk je aan?	5	53

	nr / pag		nr / pag
VGN			
Katern bij de VGN-jaarvergadering op 27 maart 2004 in het gemeentehuis in Laren (NH) in KLEIO 1		Henk van Kerkwijk, Komplot op volle zee (Joke Noordstrand)	5 29
- Dagprogramma	49	Henk van Kerkwijk, Het rampjaar (Maria van Haperen)	5 49
- Verslag van de Algemene Ledenvergadering 22 maart 2003	50	Els Launspach, Verboden vriendschap (Maria van Haperen)	5 49
- Jaarverslag van het bestuur over het jaar 2003	51	Hector Malot, Alleen op de wereld (Hans Moors)	5 47
- Jaarverslagen van de commissies	53	Haydn Middleton, De piramiden (Jan van Oudheusden)	1 41
- De VGN op de helling	56	K. Norel, Engelandvaarders (Cees Bol)	5 23
- Beleidsplan voor 2004	58	Joyce Pool, Het witte muizenplan (Maria van Haperen)	5 49
- Nieuwe bestuursleden stellen zich voor	59	Ton van Reen, Weg uit de fabriek (Maria van Haperen)	5 49
- Financieel jaarverslag 2003, jaarrekening 2003 en begroting 2004	61	Bob Rees, De D-Day landingsplaatsen (Jan van Oudheusden)	1 41
VGNatuurlijk: Jaarrede Peter Wester, voorzitter VGN	3 35	Janet Riehecky, De afschaffing van de slavernij 1863 (Jan van Oudheusden)	1 41
VGNatuurlijk: Rubriek van het VGN-bestuur (Peter Wester)	6 49	Jan Terlouw, Oorlogswinter (Maria van Haperen)	5 30
		Martyn Whittock, Colosseum en Forum Romanum (Jan van Oudheusden)	1 41
RECENSIES			
School en didactiek		Geschiedenis - Nederland	
<i>Websites</i>		Danny Beckers en Harm Jan Smid (ed.), Rekenmeesters deel I, Grondbeginselen der Rekenkunde, een rekenboek uit 1828, uitgegeven door het wiskundig genootschap Mathesis Scientiarum Genitrix te Leiden (Ger Limpens)	
Historische sites voor de jeugd (Cees Bol)	5 46	Frans R.E. Blom (ed.), Constantijn Huygens, Mijn leven verteld aan mijn kinderen in twee boeken (Wouter Pols)	5 33
Geschiedenis en internet. Het Geheugen van Nederland (Huub Oattes)	2 36	B. Boivin en C. van der Veen, Drents Boer-boek, 7000 jaar boerderij en landschap (Joke Noordstrand)	6 46
Bewegend geheugen. Migranten in Nederland na 1945. Nieuwe onderwijsapplicatie van 'Geheugen van Nederland' (Hans Bulthuis en John Leek)	6 20	Mirjam Bolle, 'Ik zal je beschrijven hoe een dag er hier uitziet.' Dagboekbrieven uit Amsterdam, Westerbork en Bergen-Belsen (Yvon Siebelink)	7 39
'And it's one, two, three, what are we fighting for?' De Vietnamsite van het Natinaal Archief (Cees Jan van Golen)	8 42	Gijs van der Ham, Geschiedenis van Nederland (Dick Erdman)	7 36
Vietnamsites (Cees Bol en Huub Oattes)	8 41	H.L.C. Hermans, Om des gewetens wille (Dick Erdman)	6 46
<i>Schooltv</i>		Remko Koopman, Hein Sonnemans en Marcel van Tiggelen, Amsterdam Graffiti, the Battle of Waterloo. 25 Jaar graffiti historie op het Waterlooplein/ mr. Visserplein (Ger Jan Onrust)	6 24
Videoband 'De Koude Oorlog' (Maria van Haperen)	1 42	Wally de Lang, Slotakkoord der kinderjaren. Herinneringen aan het Joodsch Lyceum Fisherstraat. Den Haag 1941-1943 (Cees Bol)	3 31
<i>Strip</i>		Werner Löwenhardt, Ik houd niet van reizen in oorlogstijd (Tineke Bogaerts)	7 47
'De ontdekking' in de klas (Lies Schipper)	2 28	Kees Lunshof, Van polderen en polariseren. Dertig jaar Nederlandse politiek (Jan van Oudheusden)	7 36
<i>Lespakket</i>		Geert Mak, In Europa. Reizen door de twintigste eeuw (Jan van Oudheusden)	4 14
'Opgepakt'. Educatief pakket van Herinneringscentrum Kamp Westerbork (Cees van der Kooij)	2 34	Thimo de Nijs en Eelco Beukers (red.), Geschiedenis van Holland deel 2, van 1572 tot 1795, en deel 3, van 1795 tot 2000 (Hans Pols)	7 35
<i>Literatuur</i>		E. Pasman, Oud zeer (Dick Erdman)	6 46
H. Wagenaar en F. van der Schoot, Balans van de historische beeldvorming aan het einde van de basisschool. uitkomsten van het peilingsonderzoek in 2000 (Hans Pols)	7 14	Doeke Roos, Twee eeuwen varen en vechten, 1550-1750. Het admiralengeslacht Evertsen (Hans Moors)	1 37
H. Wagenaar (red.), Geschiedenis voor de basisschool. Een domeinbeschrijving als resultaat van een cultuurpedagogische discussie (Wouter Pols)	7 11		
Jeugdboeken			
Fergun Fleming, De Cubaanse raketten crisis (Jan van Oudheusden)	1 41		
Jaap ter Haar, Grote sagen van de donkere Middeleeuwen (Huub Oattes)	5 18		
Frank Herzen, Opstand in de stad (Maria van Haperen)	5 49		
W.G. van der Hulst, Er op of er onder (Hans Pols)	5 24		
W.J. Johns, Biggles-reeks (Jan van Oudheusden)	5 47		

	nr / pag		nr / pag
Joost Roosendaal, Bataven! Nederlandse vluchtelingen in Frankrijk 1787-1795 (Hans Pols)	3 28	Ronald van Kesteren, Het verlangen naar de Middeleeuwen. De verbeelding van een historische passie (Jan van Oudheusden)	6 37
J.W. Schot, A. Rip, H.W. Lintsen (red.), Techniek in Nederland in de twintigste eeuw, deel 7 (Ger Jan Onrust)	6 43	Fik Meijer, Gladiatoren (Ger van der Drift)	1 35
Theo Toebosch, Grondwerk. 200 Jaar archeologie in Nederland (Angelique Beerenhout)	4 35	Edwin Marshall, Ontstaan en ontwikkeling van het Surinaamse nationalisme. Natievorming als opgave (Ronald Donk)	2 42
Ger Verrips, Denkbeelden uit een dubbelleven. Biografie van Karel van het Reve (Kees Bogaerts)	5 51	Chris McNab en Andy Wiest, De geschiedenis van de Vietnamoorlog (Jan van Oudheusden)	8 48
Wim Willems, Stadskind. Een kroniek van een naoorlogse jeugd (Hans Pols)	1 40	Hilde Neus-van der Putten, Susanna du Plessis. portret van een Slavenmeesteres (Ronald Donk)	6 41
P. van Wissing, Stokebrand Janus 1787. Opkomst en ondergang van een achttiende-eeuws satirisch politiek-literair weekblad (Hans Moors)	2 44	Willebrord Nieuwenhuis, De vuist van Piemonte. De geschiedenis van de eenwording van Italië (Huub Kurstjens)	6 44
<i>Geschiedenis - wereld</i>		Séra, Rode Khmer (Hans Moors)	8 48
Leidschrift, Gevallen steen. Dekolonisatie en Koude Oorlog in Vietnam, jaargang 19 2 (2004) (Huub Oattes)	8 46	A. Sparks, Het wonder voorbij, een geschiedenis van het moderne Zuid-Afrika (Wim Rongen)	7 38
Spiegel Historiaal, Vietnam en de oorlog die maar geen geschiedenis wordt, jaargang 39 11/12 (2004) (Ger van der Grift)	8 46	Tom Standage, De mechanische Turk. De lotgevallen van de beroemde achttiende eeuwse schaakmachine (Hans Pols)	6 47
Tijdschrift voor Geschiedenis, jaargang 117,3 (2004) (Huub Oattes)	8 46	Verder bevat ieder nummer van KLEIO de rubrieken 'Van de redactie' waarin hoofdredacteur Jan van Oudheusden het nummer toelicht, 'In 't kort', waarin Hans Pols recent verschenen boeken signaleert, en 'Kleiokrant' met informatie over nieuw lesmateriaal, websites, tentoonstellingen, symposia, cursussen en nascholing, samengesteld door Tineke Bogaerts.	
Clark Accord, Nina Jurna, Met eigen ogen. Een hedendaagse kijk op de Surinaamse slavernij (Ronald Donk)	3 32		
J.H.J. Andriessen, De Eerste Wereldoorlog in foto's (Huub Oattes)	5 50		
Marco Baars, Go West. Van New York naar Los Angeles (Jan van Oudheusden)	4 36		
Lander Corluy, De strijd om het geheugen van Israël. De New Historians en het Israëliësch-Palestijnse conflict (Jan van Oudheusden)	1 38		
H.W. van den Doel, Europa en het Westen (Jan van Oudheusden)	4 34		
Roland Dorgelès, Houten kruisen (Hans Moors)	4 37		
Marc Dugain, De officierskamer (Huub Oattes)	4 37		
Norbert Elias, Studies over de Duitsers. Machtsstrijd en habitusontwikkeling in de negentiende en twintigste eeuw (Hans Moors)	6 42		
Orlando Figes, Natasja's dans. Een culturele geschiedenis van Rusland (Hans Moors)	2 38		
Margreet Fogteloo, 'I have a dream.' Belangrijke en bijzondere redevoeringen uit de wereldgeschiedenis (Jan van Oudheusden)	1 40		
Will Fowler, De hel van het Oostfront (Jack Didden)	2 41		
Patricia Gomes, Over 'natuurgenoeten' en 'onwillige honden'. Beeldvorming als instrument voor uitbuiting en onderdrukking in Suriname (Ronald Donk)	3 33		
D. van der Horst, Geschiedenis van Engeland (Jan van Oudheusden)	7 37		
Jonathan I. Israel, De joden in Europa 1550-1750 (Dick Erdman)	3 32		
M. van Kempen, Een geschiedenis van de Surinaamse literatuur (Hans Moors)	2 41		